

Disputatio juridica inauguralis continens juris illustres quaestiones

<https://hdl.handle.net/1874/343252>

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS
CONTINENS

24
JURIS ILLUSTRÉS
QUÆSTIONES,

QUAM

PRÆSIDE DEO TER OPT. MAX.

Ex auctoritate Magnifici Rectoris,

D. JOHANNIS MUNNICKS,

Reip. Ultrajectinæ Poliatri, atque in inclytâ ejusdem Academiâ
Medicinæ Anatomæ & Botanices Antecessoris Ordinarii,

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici consensu, & Alma
Facultatis JURIDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in UTROQUE JURE Honoribus &
Privilegiis ritè consequendis,

Eruditorum examini subjcitur

ABRAHAM ALEWYN, Amst. Batav.

Ad diem 19. Octobris, horâ locoque solitis.

TRAJECTI AD RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, c1o 1oc Lxxxv.

Nobilissimis amplissimisque VIRIS
ac DOMINIS,

- D. JOHANNI REYNST, Domino de Drakesteyn,
Vuurst, &c.
D. ANDREÆ BERNARD, Societatis Indicæ Orien-
talis præfecto.
D. JOANNI CABELJAUW, omnibus hisce
Avunculis affinitate mihi conjunctissimis, plurimum-
que venerandis.
D. DANIELI BERNARD, Domino de Catten-
broek, &c. ad negocia mensæ argentariæ Deputato, Patruo
affini reverendo.

U T E T

Viro Gravissimo

- D. JOANNI de VRIES, Civitatis Amstelodamen-
sis Senatori atque Ex-Scabino amplissimo, nec non
ejusdem Societatis præfecto, itidem Patruo affini di-
lectissimo.

Denique Viris Consultissimis Prudentissimis,

- D. GERARDO NOODT, JCro. & in Academia
Rheni Trajectina Professori Juris Ordinario celeberrimo.
D. JOANNI de VOGELAER, J. U. D. amico
suo charissimo.

Inaugurale hoc exercitium venerabundus

D. D. D.

ABRAHAM ALEWYN,

AUTHOR.

DISPUTATIO JURIDICA

INAUGURALIS,

CONTINENS

JURIS ILLUSTRES
QUÆSTIONES.

QUÆSTIO I.

Emptio Venditio est contractus bonæ fidei, solo consensu initus *Arg. pr. Inst. de obl. ex cons.* quo merx, vel res aliqua certo pretio permutatur. *l. 5. §. 1. ff. de prasc. verb.* Hinc videre est, sine re aut pretio, nullam consistere venditionem. *l. 2. §. 1. ff. de cont. empt.* Præterea uti emptio venditio sit, requiri utriusque contrahentium consensum *l. 9. ff. de cont. empt.* Id vero cum ita sit, exoritur anceps arduaque quæstio, an error in materia vendita emptionem vitiet? quod negari haud potest: *l. 9. & 10. ff. de cont. empt.* consensui enim, quo constat emptio, contrarius est error. *l. 15. ff. de Jurisd. l. 116. §. 2. ff. de R. J.* in primis si erretur in materia, toto genere diversa, ut si æs, aut orychalcum pro auro vendatur, tum enim non valet emptio. *l. 45. & 14. in fin. ff. de cont. empt.* sic etiam, si ego

me puerum à te emere existimo, & tu mulierem venderes, nulla emptio, nulla erit venditio. *l. 11. in fin. ff. eod.*, si autem materia, in qua erratum est, toto genere non est diversa, sed una species altera melior, ut si vilissimum aurum vendatur pro optimo, ita in animum induco meum, valere quidem emptionem, sed judico, quod venditor tenetur emptori, quanti ejus interest, deceptum non esse. *l. 21. §. 2. ff. de act. empt. juncta l. 62. §. 1. ff. de cont. empt.*

I I.

Quoniam maleficia impunita remanere non debent, rei publicæ expediens est ut maleficia puniantur. *l. 51. §. 2. ff. ad l. aquil.* Intricata quædam exoritur Quæstio, an ex nuda rei confessione, cum de ipso delicto non constat, rectè fiat condemnatio? quidam in ea sunt sententia, confitentem absque ulla distinctione condemnandum esse, quod comprobare videntur. *l. 8. Cod. de l. Jul. de vi publ. & l. 16. Cod. de pœn.* Quoadme, eam animo imbibito sententiam, quod confitenti de maleficio non semper fides adhibenda est, quia plerumque quidam metu, aut quâ aliâ de causâ, in se confitentur. *l. 1. §. 27. ff. de quest.*

I I I.

Disputant doctores Juris, num usucapio pugnet cum æquitate naturali, & secundo tertioque juris præcepto refragetur? illorum autem sententias amplecti nequeo, quorum mentibus inolefcit usucapionem contra æquitatem naturalem, & contra jus civile, ejusque Regulas introductam esse: quamvis enim usucapio alium reddat, cum domini veri damno locupletio-riorem, quod contra æquitatem naturalem est. *l. 14. ff. de cond. indeb.* damnum tamen, quod verus rei dominus hac in re patitur, vel sentit, suæ negligentia imputare debet, qua passus sit statuti temporis spatium præterire, domino ad inquirendas res suas concessum. *l. 1. ff. de usurp. & usuc.* usucapio enim tribus ex causis introducta est. 1. Ne quarundam rerum diu & fere semper incerta essent dominia. *l. ead.* 2. Uti esset aliquis litium finis. *l. 5. ff. pro suo.* 3. Introducta est in dominorum odium res suas negligentium: non enim negligentibus subvenitur, sed necessitate rerum impeditis. *l. 16. ff. ex quib. caus. major.* legem autem promul-

mulgavit legislator, qua cautum, uti res mobiles per triennium, immobiles verò per longi temporis possessionem usucapi possent idque inter præsentis, (qui in uno loco & eadem provincia domicilium habent) decennio; inter absentes qui in diversis, vicennio. *l. un. Cod. de usucap. transf.* Si interim, verus rei dominus à possessore, qui iusto titulo, iustaque possessionis causa possederit rem, non vindicaverit, amittit ejus rei dominium, nemo enim intelligitur damnum pati, qui illud culpa sua sentit *l. 203. ff. de R. F.* patientia enim, & silentium Veri domini, pro tacito habetur consensu. *l. 28. ff. de verb. sign.*

I V.

Quærun Juris interpretes, an augmentum rei legatæ, vel ejusdem diminutio ad legatarium pertinent? mea fert opinio, in legato, quod universalitatis est, hoc ita procedere, si enim grex legatus fuerit, etiam eæ oves, quæ post factum testamentum, gregi adjiciuntur, legato cedunt. *l. 21. ff. de leg. 1.* ita quoque, de fundo. *l. 8. eod.* idem dicendum si ædes legentur, nam columnæ & marmora, quæ post factum testamentum adjiciuntur, legato cedunt. §. *adib.* *Inst. de legat.* per columnas & marmora veteres significarunt omnia, ædibus juncta. *l. 41. §. ult. ff. de leg. 1.* è contrâ si totus grex legatus fuerit, & postea ad unam pervenerit ovem, quod superfuerit, vindicari potest. §. *18. Inst. de Leg.* at quidam tamen argumentantur ex *l. 88. 78. §. 4. de leg. 3.* & ex multis aliis, in quibus mentio fit, de lana legata, & ex ea vestis confecta: vel ex sylvâ legata navis exstructa, aut ex marmore legato, statua confecta, quibus in rebus, ajunt legatum extinguï. His suffragamur; sed, qui ex his probare conantur rei legatæ augmentum legatario non deberi, in maxima errorum sceditate versari, meritò arbitror: etenim exempla, in dictis legibus adducta, proponunt ejusmodi casus, quibus species legata extincta erat, ita, ut illa ad priorem suam formam redigi non posset, quo casu legatum non debetur. At, si prior species, quæ legata erat, non extincta sit per accessionem subsequentem, legatum extinguï nequit: Hinc si quis massam auri vel argenti legaverit, scyphi ex ea massa confecti maxime debentur. *l. 88. §. 3. de leg. 3.* modo constet, testatorem voluntatem non mutasse. *l. 44. §. 2. de leg. 3.*

DISPUTATIO JURIDICA

V.

Contenditur, si eveniat, uti bonæ fidei possessori mala super-
veniat fides, an hanc ob causam usucapio rescindi queat? ne-
gantium partem seligo. Jure enim Civili ab initio tempore sc:
rei tradendæ, tantum requiritur, uti bona fide quis rem rece-
perit, non enim cogitur, si postea cognoverit rem esse alienam,
domino deferre. *l. 10. ff. de usurp. & usuc. & l. 48. §. 1. ff. de acq.
rer. dom. & traditur in §. 7. Inst. H. T. bonam fidem defuncti,
ejusque possessionem continuare in hæredem, quamvis hæres
non ignoret, alienam esse, unde sequitur bonam fidem sufficere
in principio usucapionis.*

V I.

Controvertitur in crimine læsæ Majestatis, quod adversus
principem committitur, vel rem publicam, neminem superio-
rem recognoscens, an solus conatus puniatur, & pro Crimine
sit? affirmantium placet sententia per *l. 5. Cod. ad leg. Jul. Ma-
jest.* in hoc enim crimine, propter delicti atrocitatem, nudus
conatus, si sit per actum aliquem externum manifestatus, acer-
rimis coercendus suppliciis, imo & ipsum silentium, quo quis
hujus Criminis conscius, id celat, nec detegit. *Perez. in Cod. tit.
ad leg. Jul. Majest. num. 11.*

V I I.

Disputant doctores, an is, qui factum promisit, ad facti præ-
stationem præcise teneatur! quod negamus, sufficit enim, uti
præstet id, quod stipulatoris interest. *l. 72. ff. de v. o.* Ratio hæc
est quod in obligatione dandi, nihil aliud inest, quam ut res
detur *l. 11. §. 2. ff. de act. empt.* sed in obligationibus facti illud
inest, uti, vel quod promissum est, fiat, vel interesse præste-
tur *l. 81. de v. o.* licet enim stipulatio stricti juris sit, & prop-
terea factum, in obligationem deductum præcise videatur præ-
stari debere, & quamvis ex ipsis verbis videatur *factum promif-
sum*, ex sententia tamen contrahentium pecunia promissa intel-
ligitur, si factum præstari nequit.

V I I I.

Quamvis res, quæ extra commercium est, vendi possit, &
actio emptori detur, ad consequendum suum interesse, (si igno-
rans

rans sit emptor, rem extra commercium esse *l. 4. §. 6. & 70. ff. de com. empt.*) si tamen aliqua res, quæ extra commercium est, in stipulatum deducatur, adeo nulla erit stipulatio, uti nec ejus æstimatio debeat. In stipulatione enim requiritur, idque agi necesse est, uti dominium rei transferatur in stipulatorem *l. 75. §. ult. ff. de v. o.* ideoque nulla stipulatio est rei dominio exemptæ, atque ita nec ejus debetur æstimatio, sed in emptione venditor, non tenetur præcise, uti emptorem dominum faciat, sufficit enim de evictione eum obligari. *l. 11. §. 2. ff. de act. empt.* quod idèò introductum est, ne impediretur commerciorum libertas. Sed res, extra commercium in stipulatum deducta, non debetur, quia idem est non stipulari, & contra leges stipulari. Nullum enim pactum, nullam conventionem, nullum contractum, inter eos intelligitur subsecutum, qui contrahunt, lege id prohibente. *l. 5. Cod. de legib.* impossibilis enim conditio, non solum cui natura, sed difficultas & impotentia præstandi impedimento est, stipulationem vitiat. *l. 7. ff. de v. o.*

I X.

Perturbata est quæstio, & satis, propter distinctiones, ardua difficilisque, an contractus, dolo initus, ipso jure sit nullus, an verò ad eum enervandum, redigendumque in nihilum, opus sit adhibere exceptionem. Nos hac in re distinguimus, inter *contractus bonæ fidei* ut, si his causam dederit dolus, & quis dolofo Consilio inductus sit ad contrahendum, qui alias non fuisset contracturus ipso jure contractus sit nullus, nec actione, vel doli egeat exceptione ad sui rescissionem. At in *stricti juris contractibus*, sive his causam det dolus, sive post incidat, ipso jure contractus subsistit, sed circumscriptio strophæque in copatrata, vindicatur atque corrigitur, vel doli exceptione, vel actione. *l. 22. & 36. ff. de v. o. junct. l. 5. Cod. de inutil. stipuli.* Quamvis enim huic distinctioni objici posset, quod venditio dolo contracta, ipso jure nulla non sit, sed rescindatur: ut apparet ex. *l. 5. Cod. de resc. vend. & l. 13. §. 4. ff. de act. empt.* tamen non erit difficile talem nodulum dissolvere, respondendo, illam rescissionem fieri officio judicis, & non, ope exceptionis, ita ut nihilominus verum maneat, ipsum *contractum bonæ fidei*.

dei sc., cui dolus causam dedit, ut supra, jure non subsistere: in dolo enim consensus non est, quia aliud agitur, aliud dissimulatur. *Bronck. Cent. 1. Assert. 57.*

X.

Quæritur, si navis, fune rupto, vel cum à nemine regitur, in aliam incurrat navim, eique damnum det, an tum nulla actio adversus dominum navis detur? respondemus cum *l. 29. §. 2. ff. ad leg. aquil.* agendum non esse cum domino: casui enim potius adscribendum, fortunæque adversæ, quo navis, vel ventorum turbine, aut alia ratione abrepta sit: quod in mulionibus contrarium est, mulio enim nomine culpæ tenetur, si mulorum impetu, quos ex infirmitate retinere non potuit, damnum factum sit, quia in se receperit, quod propter imperitiam infirmitatemve suam agere non potuit. *l. 8. §. 1. ff. ad l. aquil.*

X I.

Quæri solet inter Juris interpretes, an creditor non teneatur in se recipere particularem solutionem? quidam statuunt creditorem teneri, quod probare conantur *l. 8. ff. si pars heredit. & l. 21. ff. de rebus cred.* quoad me, reor creditorem non teneri recipere particularem solutionem. *l. 41. §. 1. ff. de usuris* rationem ejus desumpsit, ex *l. 3. ff. fam. ercisc.* ubi legislator ait, *sape & solutio & exactio partium, non minima incommoda habet.* Et respondeo ad dictam legem *8. ff. si pars heredit. & l. 21. de rebus cred.* distinguendum esse, inter debitum, quod plane liquidum est, de quo mentionem facio, & inter illud, quod pro parte liquidum pro parte illiquidum est, hoc enim casu judex actorem cogere potest, uti liquidam recipiat partem, illiquidam verò partem judicio persequatur. Licet enim creditor possit exigere partem debiti ab invito debitore, *l. 17. §. 4. ff. commodati.* exinde tamen non sequitur, invito creditori partem debiti solvi posse. Diversa enim ratio est & debitoris & creditoris, nam in creditoris favorem introductum est, ne partem debiti cogatur recipere invitus, propter incommoda quæ inde sequuntur: debitor autem è contra nullum damnum patitur, si ab illo pars debiti exigatur. Obligatio autem tollitur solutione ejus quod debetur. Cum verò aliud pro alio solvitur, fieri non posse interpretandum nisi consensu creditoris. *Bronckh. Cent. 4. assert. 63. & Fachin. lib. 10. cap. 59.*

F I N I S.